

Genk Zuid, windturbines – ZW7

Genk, Limburg

2023D227

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

VLAAMS ERFGOED CENRTRUM [VEC]

2440 GEEL

LIESDONK 5

AUTEUR:

A. Schoups

ERKEND ARCHEOLOOG:

A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)

© Vlaams Erfgoed Centrum VEC, Geel, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bv. Vlaams Erfgoed Centrum bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek	5
2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

Deze archeologienota wordt opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een windturbine aan de Swinnenwijerweg te Genk. De oppervlakte van het plangebied bedraagt 25045m², terwijl de geplande ingrepen een oppervlakte van ongeveer 6440m² beslaan.

Deze plannen maken deel uit van een groter project, dat de bouw van verschillende windturbines beoogt. In het kader van het project worden meerdere vergunningsaanvragen ingediend en per vergunningsaanvraag zal een aparte archeologienota opgemaakt worden indien nodig.

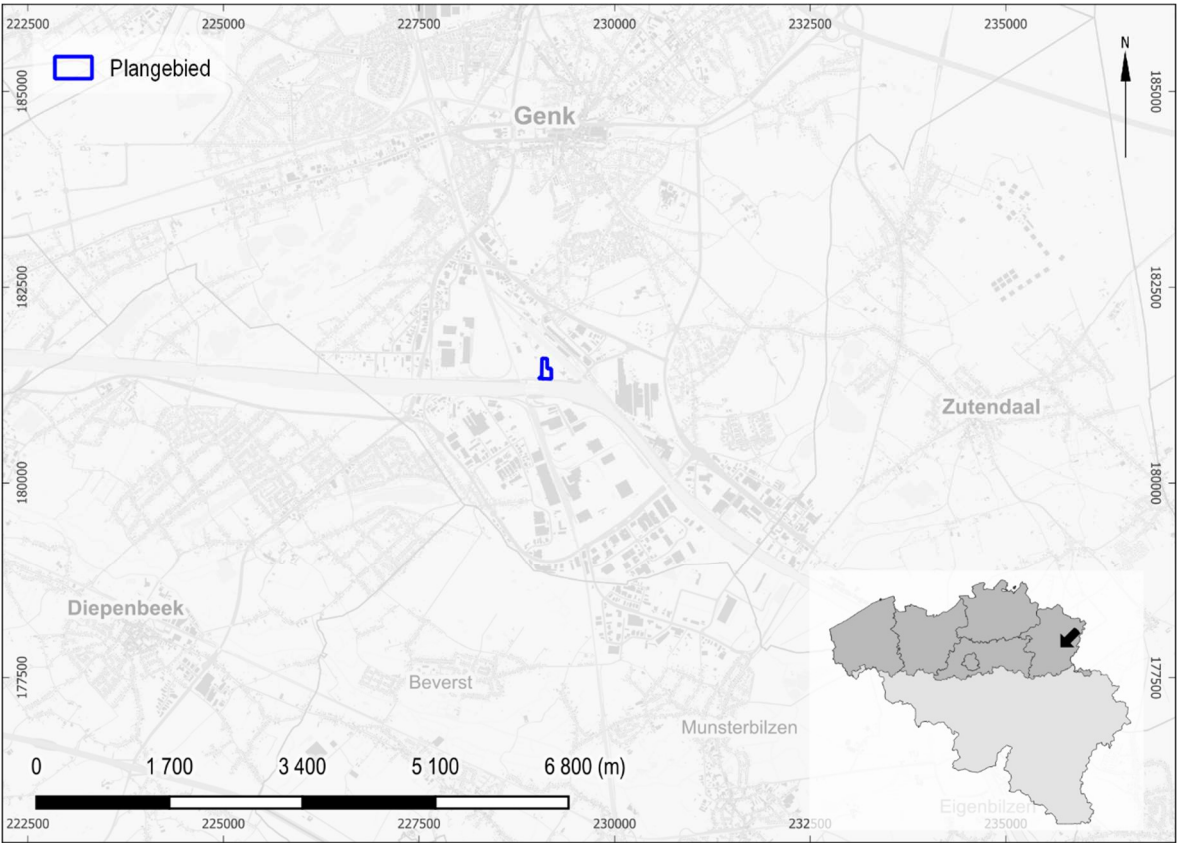
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone dat bestemd is als Industriegebied. Het gebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000m² bedraagt.

Het Vlaams Erfgoed Centrum (VEC) is aangesteld om een archeologienota op te stellen, die in de eerste plaats zal bestaan uit een bureaustudie, met het oog op een advies zoals uitgesteld vooronderzoek, een opgraving en/of werfbegeleiding of de vrijgave van het terrein.

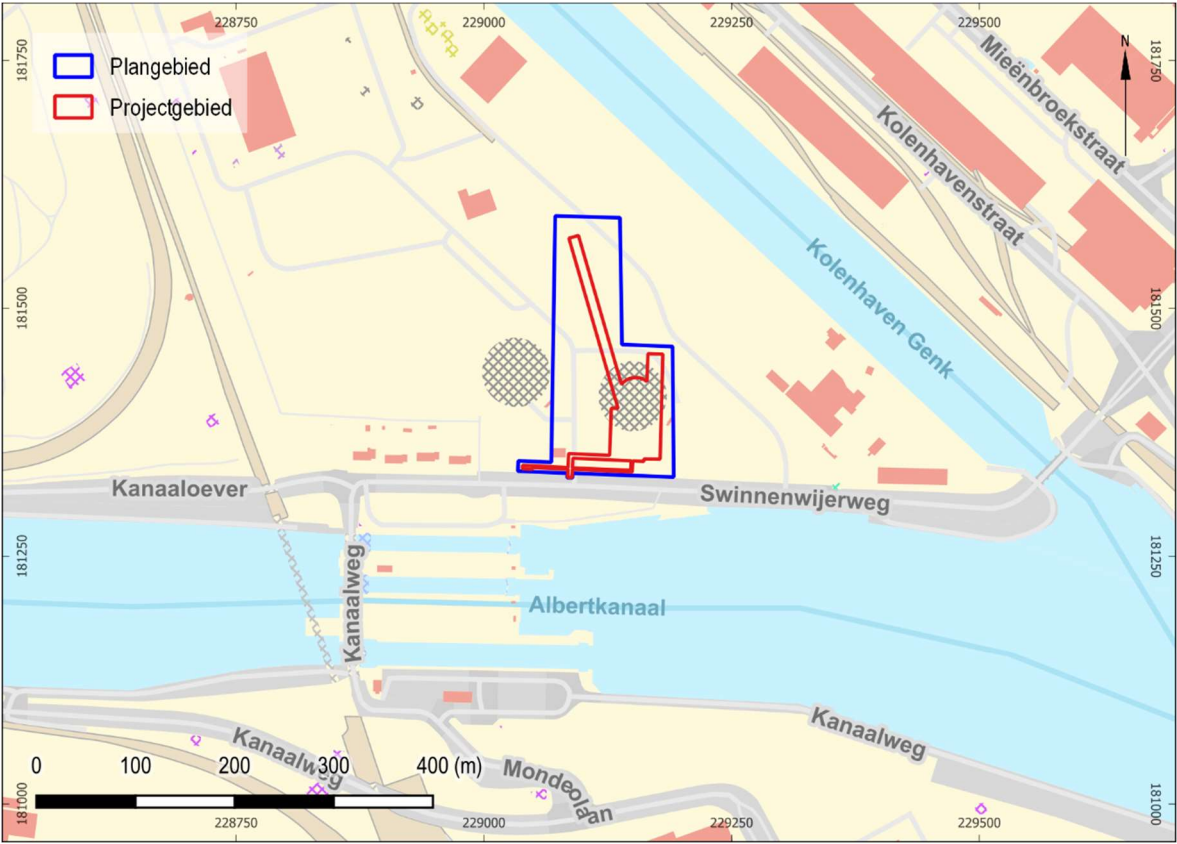
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2023D227
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2015/00071
Locatie Plangebied	Swinnenwijerweg te Genk
	Figuur 1
Kadastrale gegevens	Gemeente Genk, afdeling 4, sectie E, nummers 494R, 494P, 477G.
Coördinaten	X: 229.153 – Y: 181.413
Oppervlakte plangebied	25045m ²
Oppervlakte bodemingrepen	Circa 6440m ²
Plannen initiatiefnemer	Bouw van een windturbine.



Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)



Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek

Deze archeologienota werd opgesteld naar aanleiding van de geplande bouw van een windmolen aan de Swinnenwijerweg te Genk. Het plangebied heeft een oppervlakte van ongeveer 25045m², maar de geplande werken beperken zich tot een zone met een oppervlakte van ongeveer 6440m².

In onderstaande tabel wordt overzicht gegeven van de verschillende ingrepen.

Aard van de ingreep	Afmetingen	Diepte
Windturbine		
Fundering	615,44m ² (diameter: 28m)	2,6m -mv
Bouwput	961,63m ² (diameter: 35m)	3,5m -mv
Kraanopstelvlak:		Circa 55cm - mv
Tijdelijk	1750m ² (35 x 50m)	
Permanent	625m ² (25 x 25m)	
Tijdelijke stockage	1590m ² (106 x 15m)	Circa 55cm - mv
Opbouw Giek	2000m ² (200 x 10m)	Circa 55cm - mv
Kabeltracé	Circa 76m	1,1m -mv
Middenspanningscabine	35m ²	1m -mv
Toegangsweg:	488m ² (breedte: circa 4,5m)	Circa 55cm - mv

Het plangebied is momenteel deels bebost en deels braakliggend. In het verleden was echter een koeltoren van de elektriciteitscentrale van Langerlo in het gebied gelegen. Deze toren werd in 2021 tot ontploffing gebracht. Ook andere gebouwen van de centrale werden afgebroken.

Het plangebied situeert zich ten zuidwesten van het Kempisch Plateau en situeert zich op een hoogte van ongeveer 61,5m TAW. Het terrein tussen het Albertkanaal en de Kolenhaven werd in het verleden opgehoogd. Ter hoogte van het plangebied zou de ophoging variëren tussen ongeveer 4,5m in het zuidwesten en 1,5m in het noorden. Onder het ophogingspakket kan echter wel nog (plaatselijk) een intact bodemprofiel aanwezig zijn. Dit werd aangetoond tijdens een landschappelijk bodemonderzoek ten westen van het plangebied, nabij de Spoorwegbrug.

Ter hoogte van het plangebied zouden de tertiaire afzettingen zich op een diepte van ongeveer 12m -mv bevinden. Deze werden tijdens het Weichseliaan afgedekt door dekzand. Onder het ophogingspakket kan waarschijnlijk een natte zandbodem met een duidelijke ijzer en/of humus B-horizont verwacht worden, indien het bodemprofiel nog intact is.

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen binnen het plangebied archeologische resten vanaf het Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. Eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met

de Middeleeuwen kunnen eveneens voorkomen vanaf de basis van het maaiveld of vanaf de B-horizont, indien deze aanwezig is.

Voor de aanleg van het kanaal en de kolenhaven kwam in de omgeving voornamelijk heide voor en ten zuiden van het gebied waren verschillende vennen gelegen. Dit maakt dat het gebied mogelijk interessant is voor de verwachting aan resten uit de Steentijd. In de omgeving, en dan voornamelijk ten noordoosten van het gebied, werden ook al een aantal lithische artefacten gevonden. Deze dateerden voornamelijk uit het Neolithicum. Doordat het eerder om een nat gebied lijkt te gaan, is het gebied vermoedelijk minder interessant voor de verwachting aan nederzettingssporen vanaf het Neolithicum. Sporen van andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld begraving kunnen echter niet uitgesloten worden. Buiten enkele sporen uit de Middeleeuwen, zijn nog geen sporen en/of resten gekend uit deze periodes. Dit kan echter ook te wijten zijn aan een gebrek aan onderzoek. Sporen uit de Nieuwe Tijd worden niet verwacht, tenzij eventueel perceelsgreppels.

Doordat het terrein 1,5 tot 4,5m opgehoogd werd, zullen de werken de oorspronkelijke bodem niet of amper raken. De meerderheid van de werken, namelijk de aanleg van de tijdelijke en permanente werfzones en van de toegangsweg, zullen niet dieper dan 55cm -mv reiken, waardoor het bodemarchief niet bedreigd wordt. De aanleg van het kabeltracé en de middenspanningscabine zullen de bodem tot 1,1m diep verstoren. Deze werken situeren zich voornamelijk in het zuiden van het gebied, waar het ophogingspakket ongeveer 3,5 tot 4,5m dik is. Dit betekent dat enkel ter hoogte van de bouwput van de windturbine de werken mogelijk dieper dan de ophoging reiken. Het gaat om een oppervlakte van 961,63m², waar de bodem tot 3,5m -mv uitgegraven zal worden. Op deze locatie zou de ophoging ook ongeveer 3,5m dik zijn, maar kan de natuurlijke bodem mogelijk net wel geraakt worden. Hoewel onder het ophogingspakket mogelijk nog een intact bodemprofiel kan voorkomen, is de kans eerder klein. Bovendien gaat het om een relatief kleine zone (< 1000m²), zodat eventuele resten en sporen niet in een grotere context geplaatst kunnen worden en de te behalen kenniswinst eerder laag ingeschat kan worden. De verwachte kenniswinst zal daardoor niet opwegen tegen de kosten ervan.

2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen amper of geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerend erfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)	4
Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

